

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/987/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

325/2013. (XI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. december 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. november 13-án – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a 2012. december 11-én postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy 2012. december 9-én hajnal 2 és 3 óra között a P. város, F. úton lévő szórakozóhelyen volt a feleségével, ahová több hete járt már nem rendszeres időpontokban. Soha nem volt semmilyen probléma sem velük, sem a többi vendéggel.

Aznap a feleségét kereste, hogy elszívjanak egy cigarettát az épület előtt, ezért kiment oda, amikor arra lett figyelmes, hogy nagy hangoskodás közepette három számára ismeretlen, erősen ittas személy vitatkozik, és a biztonsági őr nem bír velük, mivel mindenáron vissza akarnak menni az épületbe. A panaszos odament, hogy segítsen lecsillapítani a társaságot, azonban a leghangosabb személy agresszív válaszok közepette neki esett és megütötte, majd azt mondta, hogy „elkapjuk még a csajodat.” Ekkor a panaszos megütötte a személyt, amire a biztonsági őr – ahelyett, hogy a korábban vele is konfliktusba keverődő személyekkel foglalkozott volna – a neki segítséget nyújtani szándékozó panaszossal szemben kezdett el intézkedni. A panaszos „természetesen” ellenállt az intézkedésnek, mivel éppen a biztonsági őr segítségére próbált kelni, ráadásul féltette a feleségét a három személytől.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Mivel a három személy felbátorodott a biztonsági őr magatartása miatt, tovább folytatták a panaszos provokálását (a klub mögötti mellékutcába „invitálták” a panaszost azért, hogy előbb őt, majd a feleségét is „lerendezzék”). A panaszos megjegyzi, hogy a felesége szidalmazását nem tudta eltűrni, de véleménye szerint ezt senki se bírta volna hasonló helyzetben.

Miután a rendőrség kiérkezett, a panaszos ugyanezen okokból állt ellen az intézkedésnek. A rendőrök nem kérdeztek semmit, nem hagyták, hogy a panaszos vagy a felesége elmondja a történeteket. Minden kérdés, vagy a tények feltárása nélkül letartóztatták a panaszost. A rendőrségen nem hagyták, hogy a panaszos higgadtan elmondja a történeteket, sőt gúnyolódtak rajta, hogy „nézd a drogost”. Ekkor szakította ki a panaszos a zárkában lévő kamera vezetékét.

A panaszos úgy gondolja, hogy az emberi jogait, a méltóságát súlyosan megsértették mind a helyszínen, mind a rendőrkapitányságon. Ugyanis a rendőrségen elismerte, hogy alkoholt fogyasztott, de a jegyzőkönyvben ezt a terhére értékelték, mintha ő lett volna az események okozója. Ezt a panaszos határozottan cáfolja, mivel ő csak segíteni akart a biztonsági őrnek, és erre az erősen ittas személyek őt kezdték el zaklatni és a felesége meggyalázásával fenyegetni. A helyszínre érkező rendőrök sem kérdeztek semmit, csak hirtelen, se szó, se beszéd megbilincseltek, még a zsebéből kieső kulcsokat sem engedték felvenni, a felesége kérdéseire sem válaszoltak. Azt sem engedték meg, hogy a felesége átadja neki a személyes okmányait, egy szál pulóverben vitték be a kapitányságra, és másnap a „mínuszokban” ebben is engedték el, meg se kérdezve, hogy szüksége van-e valamire. A mobiltelefonját azonnal elvették, esélyt sem adva, hogy bárkit is értesítsen. A panaszos szerint a rendőröknek fel kellett volna tárnuk az eseményeket a helyszínen, illetve a hozzátartozóját tájékoztatni kellett volna. A rendőrök minden alap nélkül neveztek a panaszost drogosnak, illetve a letartóztatása is olyan módon történt, mintha egy bűnözőt állítottak volna elő.

A panaszos másnap látta, hogy az iratok szerint nem kérte a hozzátartozója kiértesítését, ami nem felel meg a valóságnak. Véleménye szerint az intézkedés során túlzóan lépett fel vele szemben a rendőrség, indokolatlan volt a „testi fenyegetés”. A panaszos másnap látélet vetetett fel a sérüléseiről.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) K. J. r. főrm. és D. G. r. főrm. 2012. december 9-én kelt közös jelentésükben előadták, hogy szolgálatuk teljesítése során az S. nevű szórakozóhely előtt elhaladva észlelték, hogy egy személy a földön fekszik, illetve miután feláll, vitatkozni kezd egy másik személlyel. Ezt követően a rendőrök megálltak a gépjárművel, és mindkét személyt igazolásra szólították fel.

Z. T. igazolta magát, és elmondta, hogy a másik személy az intézkedést megelőzően több személlyel szóváltásba és verekedésbe keveredett. Ekkor igazolásra szólították fel a mellette álló személyt, aki a felszólítást figyelmen kívül hagyva kivonta magát az intézkedés alól, és elindult a szórakozóhely bejáratához. Ekkor K. J. r. főrm. utánament és ismét felszólította,

hogy igazolja magát, majd látva engedetlenségét, elvezető fogást alkalmazva próbálta visszakísérni a szolgálati gépkocsinhoz, de ekkor a panaszos bal kezével erőteljesen meglökte a rendőr jobb vállát. Ezt követően vele szemben a rendőr testi kényszerrel alkalmazott, ennek során a bal kezének hátracsavarásával ill. az odaérkező D. G. r. főrm. segítségével az érintettet földre fektette. Ekkor D. G. r. főrm. testi kényszerrel a panaszos jobb kezét csavarta hátra. Ezt követően vele szemben K. J. r. főrm. bilincset alkalmazott, aminek során kezeit hátrabilincselte. A panaszost a helyszínre érkező H. R. r. tzs. és P. S. r. tzs. előállította a P. városi Rendőrkapitányságra, ahol előállító helységben helyezték el, illetve vele szemben ruházatátvizsgálást alkalmaztak.

A panaszos még ekkor sem volt hajlandó adatainak bemondására és folyamatosan agresszív magatartást tanúsított. Őt V. T. r. tzs. váltásparancsnok egy korábbi intézkedésből felismerte, így sikerült azonosítani.

Fenti eseményeket követően K. J. r. főrm. visszament a helyszínre, ahol szóban meghallgatta a szórakozóhely tulajdonosát, H. Z.-t, aki elmondta, hogy a panaszos már bent a szórakozóhelyen is agresszív, köztözködő magatartást tanúsított, ezért őt távozásra szólították fel, majd kint az utcán továbbfolytatta ezt a magatartást, és ismét szóváltásba keveredett azzal a három személlyel, akivel már bent is köztözködött. Ekkor a három személlyel a vita verekedéssé fajult, aminek során őket többször megütötte. H. Z. elmondta még, hogy a szórakozóhelyen kamerarendszer működik, amely rögzítette a verekedést és azt is, hogy a panaszos a rendőrt is meglökte az intézkedés során.

Ezt követően a rendőr szóban meghallgatta D. Z.-t, a klub biztonsági őrét, aki megerősítette a tulajdonos által elmondottakat. A helyszínen rongálás nem történt, a fenti cselekmények nyomai nem voltak.

A panaszos az előállító helységben is folytatta agresszív magatartását, az ajtót folyamatosan ökölrel verte és szidalmazta a rendőröket, valamint a felszerelt kamerát leszakította a helyéről. A panaszos pupillája fény hatására kitágult. Ekkor őt H. R. r. tzs. és P. S. r. tzs. ismét megbilincselte az esetleges önkárosítás és a további rongálás megelőzése érdekében.

2) Az elfogás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 2012. december 9-én kelt jelentés szerint a panaszost aznap 3 óra 5 perckor vonták intézkedés alá. Ennek során az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint a ruházatát átvizsgálták, a 33. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése a) pontja alapján előállították a rendőrkapitányságra.

Az intézkedés során az Rtv. 47. § alapján testi kényszerrel, az Rtv. 48. § b)-d) pontja alapján 3 óra 8 perctől 3 óra 15 percig bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazása előtt az arra vonatkozó figyelmeztetés megtörtént. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése vagy anyagi kára nem keletkezett, hozzátartozója kiértesítését nem kérte.

Az események rövid leírása megegyezik az 1) pont alatt ismertetett jelentés tartalmával.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerinti tájékoztatást az előállítás okáról, illetve az igazolást az előállítás időtartamáról a panaszos megkapta. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII.13) BM. rendelet 2.§ (8)-(9) bekezdése és a 19/1996. (VIII.23)

ORFK utasítás 36/A. pontja alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

A panaszost aznap 5 óra 30 perckor átadták a Bűnügyi Osztálynak.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szembeni intézkedés és a kényszerítő eszköz használata jogszerű és szakszerű, illetve arányos volt.

3) A 2012. december 9-én 5 óra 59 perckor kiállított ambuláns napló szerint a panaszostól vizeletmintát vettek a háziorvosi ügyeleten. A napló szerint a panaszos jobb arc felén és a bal könyökén apró horzsolások láthatóak, az irat gyengén érezhető alkohollehelletet rögzít.

4) A mintavételi jegyzőkönyv szerint a panaszostól 2012. december 9-én 6 óra 20 perckor a P. városi Orvosi Ügyleten vizeletmintát vettek.

5) A 2012. december 18-án kelt igazságügyi toxikológiai szakértői vélemény szerint a panaszos vizeletének szűrővizsgálata negatív eredménnyel zárult, ezért megállapítható, hogy a panaszos vonatkozásában kábítószernek vagy pszichotróp anyagnak minősülő vegyület fogyasztása nem bizonyítható.

6) Az előállítás időtartamáról szóló – a panaszos által aláírt – igazolás szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. § alapján került sor. 2012. december 9-én 3 óra 5 perctől 8 óra 27 percig tartott, a panaszos kiértesítést, illetve élelmezést nem kért, az intézkedéssel szemben panasszal nem élt.

7) V. T. r. zls. 2012. december 9-én kelt jelentésében előadta, hogy K. T. r. főrm. szolgálatban lévő járőrvezető 2012. december 9-én 3 óra 10 perckor jelentette, hogy szolgálata során a benti időpontban észlelte, amint a P. városi S. nevű szórakozóhely előtti járdaszakaszon verekezés van folyamatban, és a szórakozóhely biztonsági emberei segítséget kértek tőlük. Ezt követően intézkedés alá vonták a panaszost, aki az intézkedés alatt kötekedő, agresszív magatartást tanúsított, nem volt hajlandó magát igazolni, trágár szavakkal illetve a rendőröket, valamint K. J. r. főrm.-t egy alkalommal a vállán meglökte.

Ezek után a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták és vele szemben bilincset alkalmaztak, majd előállították a P. városi Rendőrkapitányságra további intézkedés végett. A panaszost az előállító helyiségben helyezték el, ahol továbbra is agresszív magatartást tanúsított, folyamatosan ordítózott kiabált, valamint a helyiség ajtaját rugdosta, ököllel ütötte, több alkalommal a helyiségben lévő csapot is rugdosta.

A rendkívüli őr H. R. r. tzls. több esetben figyelmeztette magatartásának abbahagyására, a panaszos tetteire érdemi magyarázatot adni nem tudott, összefüggéstelenül ordítózott, kiabált.

Ezt követően 4 óra 40 perc körüli időben a rendkívüli őrral arra lettek figyelmesek, hogy a panaszos a vízcsap tetején áll és a kamera felé nyúlkál, majd a 3-as kamera üzemképtelenné vált. Ezek után az előállító helyiségbe siettek a rendőrök, ekkorra már a panaszos újra a földön állt és a kezében tartotta a kamera vezetékét, amelyet kiszakított a kamerából.

Ekkor a panaszost testi kényszer segítségével ismételten megbilincseltek, majd átvezették a másik előállító helyiségbe.

8) A fogvatartottak nyilvántartása szerint a panaszos 2012. december 9-én 3 óra 25 perctől 7 óra 5 percig volt az előállító helyiségben, majd 8 óra 27-kor szabadították.

9) A 2012. december 11-én kelt foglalási jegyzőkönyv szerint a rendőrség lefoglalta a szórakozó helyiség biztonsági kameráját a felvételét.

10) M. M. tanú – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy aznap az S. nevű szórakozóhelyen dolgozott biztonsági őrként. 3 óra 5 perckor a szórakozóhely előtt volt, amikor kijött egy baráti társaság a szórakozóhely elé. Az egyik személy, akit a tanú csak látásból ismer, elég feldúlt állapotban volt. Ezt követően ismeretlen okból az egyik barátját erőteljesen ököllel mellbe ütötte. Pár perc elteltével, a másik barátját egy alkalommal ököllel arcon ütötte. Ekkor a tanú két kollegája (D. Z. és M. V.) odament hozzájuk és megpróbálta a társaságot szétválasztani. Ez nem sikerült, mivel a feldúlt személy nem hagyta abba cselekményét, továbbra is agresszív, arrogáns magatartást tanúsított. Ekkor ezt a személyt a kollegái kiemelték a társaságból. A tanú azokat a személyeket, akiket megütött az illető, nem ismerte. Ezt követően megérkeztek a helyszínre a rendőrök, majd intézkedés alá vonták a feldúlt személyt. A rendőr többször felszólította a személyt, aki ennek ellenére sem hagyta abba a kiabálást, és nem is igazolta magát a rendőröknek. Mikor az egyik rendőr mögötte volt és megpróbálta a kiabáló személyt intézkedés alá vonni, a férfi őt egy alaklommal meglökte. Ekkor a rendőrök felszólították, majd megbilincseltek és beültették a rendőrautóba a férfit, és elindultak a Rendőrkapitányság felé.

A tanú meghallgatása 5 óra 28 perctől 5 óra 51 percig tartott.

11) M. V. tanú – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy aznap az S. nevű szórakozóhelyen dolgozott biztonsági őrként. Az eseményeket M. M. biztonsági őrral egyezően adta elő, továbbá elmondta még, hogy miután kiemelték a panaszost a társaságból, őket is megtámadta. Az érintett személyeket ezt megelőzően nem ismerte a tanú.

A tanú meghallgatása 6 óra 3 perctől 6 óra 20 percig tartott.

12) D. Z. tanú – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy aznap az S. nevű szórakozóhelyen dolgozott biztonsági őrként. 2 óra körül látta meg a panaszost egy társasággal, akikkel úgy beszélt, mintha ő is a biztonsági őrök munkáját végezné (pl. hogyan lehet bejutni, hol kell jegyet venni.) Bent ismét szóváltás zajlott a 3 „srác” és az általa is jól ismert személy (panaszos) között, és mivel a srácok nem akartak jegyet venni, kirángatta őket a klubból az előtte lévő járdarészre. A beszélgetésből eleinte úgy gondolták az őrök, biztos ismerhetik egymást. Kint tovább beszélgetett a fiú a három személlyel, de ekkor már emelt hangon és trágárul. A cáromkodás után – noha a három személy nem is szólt neki vissza semmit – hirtelen, mint aki teljesen kifordult önmagából, felüvöltött és ütött. A tanú már nem emlékszik, hogy mit kiabált a panaszos, de ezután a jobb oldalon álló személyt először ökölbe szorított kézzel megütötte nyak-gége tájékon, majd közvetlenül ezt követően a mellette álló alacsonyabb, fehér kabátos személyt is megütötte szintén ököllel. A harmadik személyt ezt látván már hátrált is a másik kettő mellől. Közben azt

mondta nekik: „takarodjatok innen el”, és talán lökdöste is őket. Úgy viselkedett, mintha valamilyen szer hatása alatt állt volna, meg az ittassága is közre játszhatott.

A tanú kollégája átkarolta a panaszost, hogy ne balhézzon tovább, a többieknek pedig szólt, hogy menjenek odébb. Megpróbálták a panaszost csitítani, de nem lehetett. A három személy elment, és az örök is elindultak a bejárathoz, ekkor a tanú kollégáját a panaszos hátba vágta. A tanú ekkor ellökte a panaszost, hogy ne tudjon ismét ütni; a panaszos ennek hatására elesett.

Ezután a panaszos felállt, és hátrálni kezdett, de eközben is szidalmazta az öröket, akik ismét elindultak a járdán vissza a bejárathoz, ekkor ütötte hátba a panaszos a tanút. Ekkor ismét ellökték és otthagyták, majd visszamentek a bejárathoz. 1-2 percre rá a három srác felé szaladt a panaszos, mert láthatólag még mindig kötözködni akart valakivel. Elindultak az örök utána, de bementek a kis közbe, ami a szórakozóhely mögött van, ekkor már keményebben ütötte a panaszos a korábban már bántalmazott személyeket.

Az örök szétválasztották őket, a panaszost pedig a földre vitték, hogy lenyugodjon. A tanú távolabb tolta a társaságot, hogy ne legyen újabb baj. Amikor a kollégája látta, hogy a panaszos már nyugodtabb, elengedte. A panaszos ekkor megint csak megindult feléjük, ekkor a tanú kollégája ismét lefogta, és ekkor már egy szőke hölgy, vélhetően a panaszos barátnője is nyugtatni kezdte őt. A három személy el is ment a kis közön, és nem sokra rá az örök is elindultak vissza a bejárathoz, amikor megállt a köz előtt a rendőrautó, és abból kiszállt két rendőr, akik beszélgetni kezdtek a panaszossal. A tanú már csak annyit látott a szórakozóhely bejáratától, hogy a panaszos meglökte az egyik rendőrt és elszaladt, de a másik rendőr pont szembe ment vele, így a panaszos kezét hátrafogta, majd levitték a földre és megbilincseltek, majd elszállították. Még nem akart akkor sem engedelmeskedni a panaszos, valami olyasmit kiabált: „majd megtudjátok, ki vagyok, csak vegyem elő az igazolványt a zsebemből.”

A tanú meghallgatása 5 óra 34 perctől 6 óra 20 percig tartott.

13) Z. T. tanú – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy aznap hajnali egy órakor az S. nevű szórakozóhelyre ment szórakozni a barátaival. Bent voltak a barátaival a szórakozóhelyen, majd a tanú kiment dohányozni a klub elé. Akkor látta, hogy egy személy fekszik a földön. Ezt a személyt csak látásból ismeri, igazából a feleségét ismeri jobban. Odament a „sráchoz”, aki a földön feküdt. Látta, hogy eszméleténél van, ott volt mellette a felesége vagy barátnője is. A férfi magától felkelt, nem kellett neki segíteni, és vissza akart menni a klubba, de a barátnője mondta, hogy már nem mennek vissza, hanem majd jön értük egy ismerős, és haza fognak menni. A férfi nagyon ittas állapotban volt, eléggé agresszíven, kötekedően viselkedett, a tanút félretolta. A tanú mondta neki, hogy mielőtt visszamegy, fújja ki magát egy kicsit, üljön le egy padra. A férfi mintha nem is hallotta volna, továbbra is tolt félre a tanút, és vissza akart menni.

Ekkor értek oda a járőrök, igazoltatták a tanút, elkérték a személyi igazolványát. Ők kérdezték, hogy mi történt, mert csak annyit láttak, hogy a panaszos lökdöste a tanút, és azt hitték, hogy vele „balhézik” a panaszos. A tanú elmondta a járőrnek, hogy nem, nincsen semmi baj, nem kötözködik, nem balhézik vele, csak le akarta őt ültetni a padra, eléggé ittas állapotban van, azért viselkedik így. Mondta, hogy látásból ismeri az illetőt, nincsen semmi gond. A tanú az igazoltatás után elhagyta a helyszínt, és már csak azt látta, hogy a panaszost elviszik a rendőrök. Kérdésre elmondta, hogy nem látta, hogy a panaszos ellenállt volna az

intézkedésnek, vagy kötekedett volna, mert már nem volt a helyszínen, a pékségnél állt és a barátaival beszélgetett. Arra vonatkozóan szintén nem tudott nyilatkozni, hogy hogyan viselkedett a klubban a panaszos, mert a színpadnál voltak, és először egy óra, fél kettő körül látta, amint kint beszélgetett valakivel. Nem tud róla, hogy bárkit is bántalmazott volna, nem látott ilyet a tanú. Őt nem bántalmazta.

A tanú meghallgatása 9 óra 8 perctől 9 óra 38 percig tartott.

14) N. K. tanú – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy alkalmanként besegít a bejáratnál lévő kasszánál a P. városi S. szórakozóhelyen. Aznap este a panaszos az este elején érkezett, addig nem is történt semmi rendkívüli, amíg a három barátja meg nem érkezett. A tanú mondta, hogy nála lehet jegyet venni, de a társaság nem akart fizetni, mire a tanú megmondta nekik, hogy akkor nem mehetnek be. Ekkor lépett oda a panaszos, és megkérdezte, hogy mi a gond. A tanú elmondta, hogy nem akarnak fizetni a társaság tagjai, erre a panaszos mondta nekik, hogy vegyenek jegyet, ne „égessék őt itt le”. A három férfi továbbra sem akart jegyet venni, ekkor a panaszos megfogta és kituszkolta őket a bejárat elé a járdára. Amíg kituszkolta őket, addig nem bántotta, nem ütötte meg őket, igazából nem történt semmi, csak kituszkolta őket, mivel nem akartak belépőt venni.

A tanú az egész történekből csak ennyit látott, azt, hogy mi történt kint a járdán, azt nem látta. A tanú hajnal háromig volt a pénztárban, addig nem látta, hogy bármi is történt volna a bejárat ajtó előtt. Csak három óra után szerzett róla tudomást, hogy volt kint valamilyen verekedés, és a rendőrök is kint voltak. Csak hallomásból tudja, hogy a panaszos megverte a barátait, sőt talán még a rendőröknek is nekiment. De ezt csak hallotta a tanú. Bent, amikor a három férfi nem akart jegyet váltani, akkor nem történt semmiféle bántalmazás. A tanút nem bántalmazták. A férfiakat nem ismerte, de talán D. városból valók, mert a panaszos mintha azt mondta volna neki, hogy „feljössz Debrecenből és lejáratsz engem?”.

A tanú meghallgatása 10 óra 28 perctől 10 óra 56 percig tartott.

15) H. Z. Z. tanú, az S. nevű szórakozóhely üzemeltetője – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy az alkalmazottak elmondásából tudja, hogy akkor este a panaszos nagyobb mennyiségű alkoholt fogyasztott, és mivel többet ivott a kelleténél többször be akart menni a DJ pultba, többször felszólították, hogy menjen onnan ki, mert ott a pultban idegenek nem tartózkodhatnak. Gyakorlatilag nem volt különösebb gond vele, mert nem bántott senkit, nem lökdösődött, nem dulakodott senkivel, egyszerűen annyi történt, hogy nehezen értette meg, hogy oda a DJ pultba nem mehet be.

A többszöri felszólítás után végül is befejezte ezt a viselkedését. Itt olyan kötözködő agresszív magatartást nem tanúsított, ami miatt ki kellett volna küldeni őt a szórakozóhelyről. A tanú nem látta a fentieket, mert a kiszolgálópultokban szokott lenni, az áruval foglalkozik, illetve az este folyamán több épületben is dolgozik. Ezek után arról szerzett tudomást, hogy a panaszos a haverjaival balhézott össze, mert jött három haverja és nem akartak belépőt fizetni, a panaszos pedig sérelmezte, hogy őt hívják segítségül ahhoz, hogy bevigye őket a diszkóba belépő nélkül. Csak kisebb szóváltás volt a pénztárban, majd kimentek az S. nevű szórakozóhely elé valamerre és a járdán ököllel megütötte a három haverját, de ezt is csak a kamerafelvételen látta később a tanú.

Azt, hogy mi történt a pénztárban, csak a pénztárostól, N. K.-tól tudta meg a tanú, az utcán történeteket pedig a kamerafelvételtől. A felvételt lemásolták, azt már korábban a rendőrség rendelkezésére bocsátották.

A tanú elmondta még, hogy amikor a verekedés történt, nem volt a klubban, mert egy másik szórakozóhelyre kellett átmennie. Erről az estéről érdemben mást nem tud elmondani, mivel gyakorlatilag semmilyen cselekménynek nem volt a szemtanúja. Arról sem tud nyilatkozni, hogy kik azok a személyek, akikkel a panaszos összeverekedett, mivel korábban nem látta őket. Arról is csak hallomásból tud, hogy a későbbiekben a rendőrökkel is kötözködött a panaszos.

A tanú meghallgatása 11 óra 11 perctől 11 óra 58 percig tartott.

16) A panaszos gyanúsítotti meghallgatása során – a 2012. december 9-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – a gyanúsítást megértette, panaszt nem tett ellene. Elmondta: az este folyamán a feleségével érkezett az S. nevű szórakozóhelyre, ahova rendszeresen járnak. Az este folyamán alkoholt fogyasztott, 4 whisky, 2 üveg pezsgőt, 2 sört, és talán hármat megivott az üdvözlő koktélból is.

A gyanúsítást megértette, de csak foltokban emlékszik az estére. Ő védelmi szerepet játszott, az egyik „srácot” meg akarták verni a biztonsági őrök, és ő nyugtatta a srácot, eközben meg is lökte. Másra nem emlékszik, csak arra, hogy utána „neki mentek”. Olyanra sem emlékszik, hogy ellenállt volna a rendőröknek, vagy el akart volna szaladni, arra sem emlékszik, hogy meglökött volna egy rendőrt. Azt a személyt, akit meg akart védeni, nem ismeri. Elmondta még, hogy gyógyszert igen, de kábítószer nem fogyaszt.

A panaszos meghallgatása 7 óra 15 perctől 7 óra 46 percig tartott.

17) A panaszos a gyanúsítotti meghallgatása során – 2013. január 11-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – miután a biztonsági kamera felvételét elé tárták, elmondta, hogy a három személyt nem ismeri, nem tudja megnevezni őket. Ezek a személyek be akartak menni a szórakozóhelyre, de nem akarták beengedni őket, mert túl ittasak voltak.

A három férfi közül két személyt valóban meglökött a panaszos, ez látszik a felvételen is. Az egyik biztonsági őr, hogy úgymond „leállítsa” a panaszost, fellökte, utána pedig megütötte. Pedig ő csak nekik akart segíteni, illetve a három férfi közül beszóltak neki, hogy mit szól bele a dolgukba, illetve a feleségét is gyalázták. Ekkor lökte meg őket nagyobb erővel, ez látszik a felvételen is. Nem tudja a nevét annak a személynek, aki megütötte, de kopasz volt és egy non-figuratív tetoválás van a nyakán.

A panaszos elé tárták D. Z. és a jegypénztáros vallomását, akik szerint vélhetően ismerte a személyeket. A gyanúsított elmondta, hogy nem tud erről semmit mondani, nem ismeri a három férfit

Elmondta még, hogy az egyik személy megütötte, amitől felrepedt a szája, de vele szemben nem kíván magánindítvánnyal élni. A biztonsági őr ütésétől viszont elesett, a két könyöke és a

térde lehorzsolódott, az arca bal fele is és fel is dagadt. Erről nincs látletele, de vele szemben magánindítványt terjeszt elő, és kéri a biztonsági őr felelősségre vonását.

A toxikológiai szakvéleményt elfogadja, mert valóban nem vett be kábítószeret. Ha nem iszik, valószínűleg sokkal nyugodtabban reagál az eseményekre.

18) A nyomozás elrendeléséről szóló 2012. december 10-én kelt feljegyzés rögzíti, hogy a panaszos 2012. december 9-én hajnali 2 és 3 óra közötti időben a P. városi S. nevű szórakozóhely előtti területen 3 ez idáig ismeretlen személlyel összeszólalkozott, agresszív, kötekedő magatartást tanúsított, majd a három fő közül két főt tetteleg bántalmazott, egy-egy esetben ököllel megütötte őket, majd ezt követően a szórakozóhely biztonsági emberei megakadályozták őt abban, hogy a fent említett személyeket tovább bántalmazza, azonban mindkét személyt hátra vágta, mely cselekmény alkalmas volt arra, hogy az ott jelenlévőkben megbotránkozást és riadalmat keltsen. Mindezek miatt a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt nyomozást rendeltek el.

19) Az S. megyei jogú városi Nyomozó Ügyészség 2013. január 9-én kelt átírata rögzíti, hogy a panaszossal szemben a Btk. 229. § (1) és (8) bekezdésbe ütköző hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt eljárás indult.

20) A 2012. december 11-én kelt lefoglalási jegyzőkönyv rögzíti, hogy aznap lefoglalták a szórakozóhely biztonsági kamerájának a felvételét.

21) A rendőrség csatolta a panaszjelzés felfüggesztéséről szóló végzést is, amelyben a kapitányságvezető a rendőrségi panaszjelzést a Testület állásfoglalásának kialakításáig felfüggesztette.

22) A rendőrség megküldte a szórakozóhely biztonsági kamerájának felvételét másolatban.

A felvétel órája szerint 4 óra 2 perckor a panaszos három férfi után megy, hevesen magyaráz nekik valamit, majd a legnagyobbat meglöki, aminek hatására valamennyi férfi hátrébb lép. Ezt követően meglöki az egyiküket, majd megüt egy másikat, aki erre visszaüt, majd bokszállásba helyezkedik, ekkor lép oda hozzájuk az egyik biztonsági őr, aki megpróbálja őket szétválasztani, de a panaszos továbbra is a társaság felé csapkod.

Ekkor egy másik biztonsági őr odamegy a panaszoshoz, megfogja a karját, aminek a hatására a panaszos elhúzza a karját, legyintő mozdulatot tesz és továbbra is a társasághoz kiabál. Ekkor a biztonsági őr ellöki a panaszost, aki ennek hatására a járdáról a járda menti kb. 1 m széles zöldterületre zuhan. Ekkor a panaszos hátrálni kezd, és a biztonsági őrökhöz kiabál. A biztonsági őrök elindulnak felé, majd az előbbi őr megtaszítja a panaszost, balkézével megüti fejmagasságban, majd újra felemeli a karját, mintha ütni készülne, de ekkor kilépnek a kamera látószögéből. Néhány másodperccel később az őrök elindulnak az épület felé, a panaszos utánuk megy és az őt bántalmazó őröt hátulról megéri, erre az őrök visszafordulnak, és az egyik újra megüti a panaszost. A mozgás alapján valószínűsíthető, hogy ezt követően újra megüti, de ez már nem látszik, mert ismét elhagyják a kamera látószögét.

Az örök visszatérnek az épület elé, majd a panaszos elmegy jobbra, ismét elhagyja a kamera által figyelt területet. Ekkor egy nővel tér vissza, aki hozza magával az előbbi társaságot. A panaszos a nőnek és a biztonsági őrnek magyaráz, miközben a nő a három férfival beszélget. A panaszos tovább magyaráz a biztonsági őrnek, mire a nő elhúzza onnan és a három férfival kezdenek beszélni, ekkor megjelenik ismét a biztonsági őr, aki elküldi a három személyt. A panaszos utánuk kiabál, a nő a kezénél fogva próbálja visszahúzni, de kitépi magát a fogásából. A panaszos a testtartásából ítélve továbbra is a társaság után szólogat. Ezután a panaszos egy darabig még a helyszínen sétál, majd elindul jobbra. 4 óra 8 perckor tűnik fel ismét a felvételen, ekkor utána fut egy rendőr, aki megragadja a panaszos bal karját és visszafelé indítja a panaszoszt. Közben valamit mond neki, amire a panaszos megfordul és megpróbálja ellökni a férfit magától. Ekkor ismét kikerülnek a kamera látószögéből, de többen feléjük futnak.

23) A rendőrség megküldte az előállító helyiség kamera felvételét is:

a) A „Kamera_rongalas_1” elnevezésű másfél perc hosszúságú felvételen az látható, ahogyan a panaszos járkal a helyiségben, a csengőt nyomja, majd miután erre nem reagálnak, ökölrel az ajtót kezdi verni. Beszél az ajtó nyílásán keresztül valakivel, majd iszik és leül a padra az időzítő szerint 2012. december 9-én 3 óra 21 perckor.

b) A „Kamera_rongalas_2” elnevezésű hétperces felvételen a panaszos ismét a csengőt nyomja, majd az ajtónak támaszkodva vár, később az ajtót rugdossa. Majd felmászik a vizes blokkra és valami után nyúlkál, ezután a padra áll fel a másik kamerához. Ekkor érkezik meg három rendőr, akik a falnak szorítják a panaszoszt, majd megbilincselik. Megérkezik egy negyedik rendőr is. Miután megbilincselik a panaszoszt, két rendőr a vizesblokk feletti kamerát nézi, egy rendőr pedig a panaszoszal marad. A panaszoszt hátrabilincselte kézzel a helyiségben hagyják, az ajtóból még visszaszól neki a rendőr és ekkor még valamiről – hevesen gesztikulálva –beszélnek. Az időzítő szerint 2012. december 9-én 4 óra 29 és 35 perc közötti a felvétel.

c) A „Kamera_rongalas_3” elnevezésű kétperces felvétel a másik – a későbbiekben megrongált – kamerával készült az időzítő szerint 2012. december 9-én 3 óra 21 perckor.

d) „Kamera_rongalas_4” elnevezésű ötperces felvétel végén a panaszos a kamera felé nyúlkál az időzítő szerint 2012. december 9-én 4 óra 35 perckor.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, és a XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először abban foglalt állást, hogy a panasz valamennyi részének vizsgálatára van-e jogosultsága.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) Az Rtv. 92. §-ából következik, hogy a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett.

Mindezek alapján a Testület nem vizsgálta a panasznak azokat a részeit, amelyek arra vonatkoztak, hogy a rendőrök nem adtak választ a panaszos felesége által feltett kérdésekre, nem adtak neki megfelelő tájékoztatást, mivel a kifogásolt mulasztás a panaszos feleségének a jogait érintette.

b) Szintén nem vizsgálja a Testület hatáskörhiány tekintetében a panaszos azon kifogásait, amelyek arra vonatkoznak, hogy a kihallgatása során nem megfelelően jegyzőkönyvezték a mondatait és az „állításait ellene használták fel”, mivel a rendőrség nyomozató hatóságként büntetőeljárásban foganatosított cselekményei felett az ügyészség gyakorol felügyeletet a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény alapján.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület vizsgálta ugyanakkor az előállítás, a kényszerítő eszközök jogszerűségét, a hozzátartozó értesítésére, a hangnemre, illetve a meleg ruházatra, és az iratok átvételére vonatkozó és a panaszos kulcsaival kapcsolatos kifogást.

2) A Testület a rendőrök intézkedési kötelezettségével összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy

veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Btk. 170. § (1)-(2) bekezdése szerint a könnyű testi sértés vétségét követi el az, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul. Ha pedig a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntetettét követi el.

A Btk. 271. § (1) bekezdése szerint aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, a garázdaság vétségét követi el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések, a tanúvallomások és a panaszosi előadás megegyezik abban, hogy a panaszos és másik három személy között tettelegességig fajuló vita alakult ki, a panaszos maga is beszámolt arról, hogy valóban lökdöste az egyik személyt, illetve meg is ütötte. A rendőri jelentések szerint a rendőrök ezt a dulakodást látták meg, és ezért kezdték meg az intézkedést.

A Testület álláspontja szerint a mindkét fél által leírt események felvetették annak a gyanúját, hogy a résztvevők a helyszínen a garázdaságot, illetve testi sértést követnek el. Ez **az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.**

3) A panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy megfelelő jogalap birtokában állították-e elő a panaszost a rendőrök.

A panaszos a panaszbeadványában előadta, hogy valóban tettelegességig fajuló szóváltásba keveredett, amibe a biztonsági őrök is bekapcsolódtak. Az őrök intézkedésének ellenállt, mivel nem értette, hogy miért nem az őt provokálókkal szemben intézkednek és a későbbiekben ugyanezen ok miatt állt ellen a rendőri intézkedésnek is.

A videofelvétel tanúsága szerint a panaszos valóban tettelegességig fajuló vitába keveredett először a háromfős társasággal, majd a biztonsági őrökkel. A felvétel azonban nem nyújt támpontot abban, hogy a rendőrök mikor érkeztek a helyszínre, az viszont látható rajta, hogy a panaszos elindul a biztonsági őrök felé, amikor egy rendőr utána fut, majd megfogja és visszairányítja a többiekhez, a panaszos viszont kitépi a kezét és rendőrt vállmagasságban meglöki, illetve üti.

A rendőri jelentések szerint a rendőrök éppen elhaladtak a szolgálati gépkocsival a helyszín mellett, amikor meglátták, hogy egy személy (a panaszos) a földön fekszik, és miután feláll visszamegy vitatkozni egy másik személlyel. Ezután igazoltatni kívánták őket. Az egyik személy igazolta magát és elmondta, hogy összetűzésbe, illetve verekezésbe keveredett a panaszossal. Ezt követően a panaszost is igazoltatni kívánták, aki azonban ezt figyelmen kívül hagyta, és elindult a szórakozó hely bejárata felé, a rendőr utána ment, de a panaszos nem engedelmeskedett a felszólításnak, ezért a rendőr elvezető fogást alkalmazott rajta, aminek hatására a panaszos a rendőrt meglökte.

A tanúvallomások szerint a panaszos tettelegességig fajuló vitába bonyolódott három személlyel az épület előtt, majd a biztonsági őrökkel is. Ezután a rendőri intézkedés közben meglökte az egyik rendőrt és elszaladt, de a rendőrök földre vitték a panaszost és megbilincseltek.

A rendőri jelentések szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján került sor.

Tehát a rendőrök az előállítással összefüggésben az iratokban két jogalapot is megjelöltek, egyrészt a személyazonosság igazolásának tagadását, másrészt a szándékos bűncselekmény elkövetésén történt tettenérést.

(i) Az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő. Ezen rendelkezések a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúja, és ha igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület visszautal a fent ismertetett gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Ilyenkor nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az

esetben is, ha a tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A videofelvétel, a tanúvallomások és a rendőri jelentések szerint a helyszínen akár három bűncselekmény gyanúja is felmerülhetett, egyrészt a hivatalos személy elleni erőszak [a Btk. 229. § (1) bekezdése szerint hivatalos személy elleni erőszak büntetést követi el az, aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza], másrészt a már fentebb hivatkozott testi sértés, illetve a garázdaság gyanúja.

A fentebb kifejtett fogalomértelmezés értelmében nem szükséges a tettenéréshez, hogy a rendőr az események kezdetétől tanúja legyen az eseményeknek, elég ha van a helyszínen olyan személy, aki végig követi az eseményeket. A jelen esetben több személy is „végigkövette” az eseményeket, így meg volt a tettenérés fordulathoz szükséges folyamatoság a garázdaság és a testi sértés vonatkozásában is, még úgyis, hogy a rendőrök már csak azt látták a helyszínen, hogy a panaszos a földön fekszik és közben egy másik személlyel veszekszik. Mivel pedig a gyanú szerint megvalósult hivatalos személy elleni erőszak elszenvetője maga is rendőr volt, a Testület számára egyértelmű, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási okra megalapozottan hivatkoztak a rendőrök.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. tettenérés esetében nem ad mérlegelési jogkört a rendőrségnek, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Testület az előállítást jogszerűnek minősítette, amelynek kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

Figyelemmel arra, hogy az ügyben kötelező előállítási ok merült fel, és ezt a Testület elfogadhatónak találta, a Testület nem értékelte külön a személyazonosság igazolása megtagadásának, mint – mérlegelést engedő – előállítási ok megalapozottságát.

b) Az előállítás időtartamát a Testület az alábbiakban értékelte.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, amely

szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. december 9-én 3 óra 5 perctől 8 óra 27 percig tartott. Az igazolást a panaszos aláírásával ellátta. A fogdakönyv bejegyzése szerint a panaszos az előállító helyiségben 3 óra 25 perctől 7 óra 5 percig volt elhelyezve.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal 3 óra 15 perckor érkeztek a rendőrkapitányságra. Az előállítása alatt az alábbi eljárási cselekményeket végezték:

- 5 óra 28 perctől 5 óra 51 percig: M.M. tanú kihallgatása
- 5 óra 34 perctől 6 óra 20 percig: D. Z. tanú kihallgatása
- 5 óra 59 perckor kezdték meg a panaszos orvosi vizsgálatát.
- 6 óra 3 perctől 6 óra 20 percig: M. V. tanú kihallgatása
- 6 óra 20 perckor történt a mintavétel az orvosi rendelőben
- 7 óra 15 perctől 7 óra 46 percig tartott a panaszos gyanúsított ki hallgatása

Az előállítást követően került sor az alábbiakra:

- 9 óra 8 perctől 9 óra 38 percig: Z. T. tanú kihallgatása
- 10 óra 28 perctől 10 óra 56 percig: N. K. tanú kihallgatása
- 11 óra 11 perctől 11 óra 58 percig H. Z. Z. tanú kihallgatása

A rendelkezésre álló információk alapján tehát megállapítható, hogy a panaszos előállítása 3 óra 5 perctől 8 óra 27 percig, azaz 5 óra 22 percen keresztül tartott. A panaszost 3 óra 25 perckor helyezték el az előállító helyiségen, ekkor letétbe vették azon tárgyakat, amelyeket nem tarthatott magánál. Ezután az előállítást foganatosító rendőrök visszamentek a helyszínre, ott meghallgatták a tulajdonost és D. Z. tanút. 4 óra 40 perckor tépte le a panaszos a kamerát az előállító helyiségben, ekkor ismét megbilincseltek, majd kb. három perccel később magára hagyták. Az első kihallgatások az ügyben 5 óra 28 perctől kezdődtek és ezt követően folyamatosan zajlottak, a panaszost pedig ez idő alatt orvosi vizsgálatra vitték, majd miután visszaszállították a kapitányságra, közölték vele a gyanúsítást és kihallgatták.

Mindezzel 7 óra 40 perckor végeztek. Ezt követően továbbá indokoltan hosszabbodott meg a fogvatartás azon adminisztratív teendők elvégzésének idejével, amelyek kétség kívül az intézkedés alá vont személy érdekeit is szolgálták (pl.: igazolás kiállítása, jogorvoslatról való tájékoztatás), mivel az ezen adminisztratív teendőkre fordított idő (kb. 39 perc) nem tekinthető aránytalanul hosszúnak. A panaszost ezt követően, 8 óra 27 perckor szabadították.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos előállításának időtartama nem volt aránytalan, az sem sértette a személyes szabadsághoz való jog érvényesülését.

4) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközöket is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos a testi kényszerrel és a bilincseléssel kapcsolatban csak annyit adott elő, hogy minden kérdés nélkül letartóztatták és indokolatlan volt vele szemben a „testi fenytés”.

A) A Testület az intézkedés helyszínén alkalmazott kényszerítő eszközök kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

A rendőrségi jelentések szerint a panaszoszt felszólították, hogy igazolja magát, ám a panaszos ehelyett kivonta magát az intézkedés alól, és elindult a szórakozóhely bejárata felé, a rendőr ekkor ismét felszólította, majd elvezető fogást alkalmazva a szolgálati kocsinhoz kívánta kísélni. A panaszos ekkor meglökte a rendőrt, aki ezután testi kényszert alkalmazott vele szemben, a karját hátracsavarta, földre vitte a társa segítségével, és a panaszos kezeit ketten hátra helyzetbe bilincseltek.

A videofelvételen csak annyi látható, hogy a rögzítő készülék órája szerint 4 óra 8 perckor² tűnik fel ismét a panaszos a felvételen, ekkor utána fut egy rendőr, aki megragadja a panaszos bal karját és visszafelé indítja a panaszoszt. Közben valamit mond neki, amire a panaszos megfordul és megpróbálja ellökni a rendőrt magától.

Az elfogás végrehajtásáról készült jelentés szerint az intézkedő rendőrök többszöri felszólítást követően alkalmaztak a panasossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, valamint a 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása érdekében, c) pontja alapján szökés megakadályozása, és d) pontja alapján az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset. A bilincset a rendőrök 2012. december 9-én 3 óra 8 perctől 15 percig alkalmazták.

a) A Testület elsőként a panasossal szemben alkalmazott testi kényszer jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat (többek között fojtásokat, és a feszítéses technikákat) is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

² Ez valószínűleg 3 óra 8 perc. Az óraátállítás hiánya okozhatja az eltérést.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A konkrét esetben a rendőri fellépés arányosságának vizsgálatakor a Testület elsődlegesen azt értékelte, hogy a rendőrök fellépése fokozatosnak volt tekinthető, és egyre súlyosabb eszközök és módszerek, illetve egyre több rendőri erő bevetésével próbálták a panaszost intézkedés alá vonni annak megfelelően, ahogy utóbbi az ellenállás intenzitását növelte.

Jelen esetben a rendőrségi jelentést támasztja alá egyrészt a rendelkezésre álló videofelvétel, másrészt a panaszos azon nyilatkozata, hogy valóban ellenállt a rendőri intézkedésnek. A Testület mindezek alapján elfogadta azt a rendőrségi előadást, hogy a panaszos kivonta magát az intézkedés alól, annak ellenállt, és ezért a rendőr először karjának megfogásával megpróbálta visszairányítani az intézkedés helyszínére, majd miután ellenállt, és a rendőrt meglökte, a rendőr karját megfogta, hátracsavarta és a földre vitte.

A Testület álláspontja szerint a testi kényszer alkalmazásának módja megfelelt az arányosság és a fokozatosság elveinek, hiszen először csupán visszairányítani kívánták a panaszost az intézkedés helyszínére, amikor azt elhagyta, majd miután aktívan ellenállt, vele szemben önvédelmi fogások alkalmazásával, testi erővel törték meg az ellenállását a rendőrök.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszerrel összefüggésben a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült.

b) A rendőrök azonban a testi kényszer (földre vitel) alkalmazásával szinte egy időben, azzal párhuzamosan a panaszos kezeit meg is bilincstették.

Az Rtv. 48. §-a értelmében „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére”.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-a fenti rendelkezéseket az alábbiakkal egészíti ki: Bilincsel alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.

A rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A konkrét ügy körülményeit – különösen a videofelvétel által rögzített eseményeket – a fent hivatkozott rendelkezéssel összevetve a Testület az alábbi következtetésre jutott. A panaszos által az intézkedés idején tanúsított azon magatartás, hogy a rendőrök szorításából megpróbálta magát kitépni, illetve, hogy az egyik rendőrt megtámadta, mind arra utalt, hogy az ellenszegülése csupán testi kényszer alkalmazásával nem volt megtörhető, támadása csupán ezen kényszerítő eszközzel nem volt elhárítható. A Testület a bilincselés érdekében alkalmazott testi kényszert is jogszerűnek ítélte, annak ellenére, hogy a konkrét bilincselés a felvételen nem látszik, az ugyanis kétség kívül látható a felvételen, hogy a panaszos a bilincselését megelőzően aktívan ellenáll az intézkedésnek, illetve próbálja magát kivonni az intézkedés alól.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a bilincs alkalmazása miatt.

c) A bilincsalkalmazás módját illetően a rendelkezésre álló adatok alapján, a Testület a kezek hátra bilincselését – figyelemmel a jogszabályi rendelkezésekre – arányosnak értékelte. Ugyanis a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontja alapján a kezek hátra bilincselése akkor is célszerű, ha a bilincsalkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet a szökéstől, márpedig a panaszos vonatkozásában ezen feltételek teljesültek.

Ezek alapján a Testület megállapította, hogy a kezek hátra bilincselésének jogszabályi feltételei fennálltak, ezért e vonatkozásban nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

B) A Testület külön vizsgálta a panaszossal szemben az előállító helyiségben alkalmazott testi kényszert és bilincset.

A rendőrségi iratok alapján a panaszossal szemben 4 óra 40 perckor ismét bilincset alkalmaztak, mivel a rendőrségi előállító helyiség ajtaját rugdosta, majd ezt követően megrongálta az egyik kamerát. A bilincselésre az esetleges önkárosítás és a további rongálás megelőzése miatt került sor. A rendőrségi iratok arra vonatkozóan nem tartalmaznak adatot, hogy ezt követően mikor vették le a panaszosról a bilincset.

A rendőrségi és az orvosi iratokból csupán annyi derül ki, hogy a panaszos 6 óra 20 perckor adott vizeletmintát.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott felvételeken nem látszik az előállítás teljes folyamata, csupán az, hogy a panaszost 3 óra 20 perc körül elhelyezik az előállító helyiségben, ezután először kiabál, rugdossa az ajtót, majd beszél az ajtó nyílásán keresztül valakivel, majd iszik és leül a padra. A 4 óra 30 perc körüli felvételen az látható, hogy a panaszos az ajtót rugdossa, majd felmászik a vizes blokkra és valami után nyúlkál, majd a padra áll fel a másik kamerához. Ekkor érkezik meg három rendőr, akik nagy erővel a falnak szorítják a panaszost, és megbilincselik. A panaszos aktív ellenállást nem tanúsít, bár láthatóan kiabál valamit. Megérkezik egy negyedik rendőr is. Miután megbilincselik a panaszost, két rendőr a vizesblokk feletti kamerát nézi, egy rendőr pedig a panaszossal marad. A panaszost hátrabilincselte kézzel a helyiségben hagyják, az ajtóból még visszaszól neki a rendőr, és ekkor még valamiről – hevesen gesztikulálva – beszélnek.

Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására.

A rendőrségi felvételek alapján megállapítható, hogy a panaszos ugyan önkárosító magatartást nem tanúsított a fogdán, de megkezdte a fogda berendezésének megrongálását. A rendőrök a második kamera megrongálása előtt avatkoztak közbe.

Figyelembe véve az ügy előzményeit, és azt, hogy a panaszos ezzel a magatartásával (a rongálással) gyakorlatilag megakadályozta, hogy kívülről nyomon lehessen kísérni a tevékenységét, és esetleges önkárosító tevékenységét az örök észleljék és szükség esetén megakadályozzák, a Testület elfogadta a rendőrség ezen hivatkozását.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az előállító helyiségben alkalmazott bilincs miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

b) A rendőrök a bilincset a felvételek tanúsága szerint akként helyezték fel, hogy a panaszost egy percig teljes erővel hárman a falhoz nyomták, majd megbilincseltek.

A felvételen jól látszik, hogy amikor a rendőrök benyitnak a helyiségbe, a panaszos önként abbahagyja a tevékenységét és elkezd a padról leszállni, majd két rendőr a karjánál fogva megrántja és arccal a felfelé löki. Ekkor megpróbálják megbilincselni, aminek a panaszos ellenáll, azonban ekkor egy harmadik rendőr a fal felé nyomja a panaszos fejét, amitől az ellenállása megszűnik, ekkor még kb. fél percig nyomják a panaszost a falnak a rendőrök, miközben ráhelyezik a bilincset. Eközben a panaszos már nyugodtan áll.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (7) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív

ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Testület a felvétel alapján – a panaszos ellenállására és az ügy előzményeire is figyelemmel – nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a bilincselés érdekében alkalmazott testi kényszert, ezért ennek kapcsán **nem állapította meg a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.**

c) A panaszos a rendőrség által alkalmazott „testi fenytést” sérelmezte. A Testület ebben a körben azt is szükségesnek látta vizsgálni, hogy az előállító helyiségben felhelyezett bilincs mennyi ideig volt a panaszoson. A rendőri iratok szerint a panaszost másik előállító helyiségbe helyezték át, ehhez képest a felvételen az látszik, hogy a panaszost hátrabilincsel kézzel ugyanazon előállító helyiségben hagyják. A felvétel azonban nem tartalmazza a további eseményeket és a fogdakönyvben sem található arra vonatkozó bejegyzést, hogy a panaszos elhelyezését megváltoztatták volna.

Mindezek alapján felmerül annak lehetősége, hogy a panaszost hosszabb ideig megbilincselve tartották, ami – figyelembe véve, hogy az idő múlásával nyilvánvalóan az alkoholos befolyásoltság mértéke és ekként a kiszámíthatatlan magatartás veszélye is csökken, így a bilincselés okafogyottá válik – felveti a panaszos emberi méltósága megsértésének lehetőségét.

A hiányos információk alapján azonban a Testület nem tudta rekonstruálni az eseményeket és így nem tudta megállapítani, hogy a panaszost valóban másik előállító helyiségben helyezték-e el, hogy az előállítás alatt a továbbiakban végig rajta volt-e a bilincs, vagy a későbbiekben azt a rendőrök levették-e róla, illetve, hogy erre a szükségesnél hosszabb idő elteltével került-e sor.

Mindezek alapján a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem volt megállapítható az előállító helyiségben való bilincselés módja kapcsán.

5) A panaszos sérelmezte a rendőrök hangnemét, mivel drogosnak nevezték.

A rendőr magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni, hogy a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexének 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint

„tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A rendőrség a Testület hangnemet érintő kérdésére nem válaszolt, ugyanakkor az iratokból kiderül, hogy a rendőrökben valóban felmerült, hogy esetlegesen valamilyen szer hatása alatt van a panaszos, ezért vizeletmintát is vetettek tőle. Ugyanakkor az iratokból nem derül ki, hogy ezt a feltételezést milyen módon kommunikálták a panaszosnak, illetve egymás között, ezért a Testület a jelen esetben nem tehetett mást, mint követte az eddigi következetes gyakorlatát a tekintetben, hogy amennyiben a rendőrség nem válaszol a Testület kérdésére, akkor a panaszosi előadást fogadja el az eset tényeinek megállapítása során.

Mindezek alapján a Testület megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem hagyták, hogy a bilincselést követően a helyszínen a felesége átadja neki az iratait, illetve hogy az intézkedés során a zsebeiből kiesett kulcsokat felvegye.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése alapvető szinten mondja ki, hogy „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.”

A jelen esetben a rendőri jelentések egyáltalán nem számolnak be a panaszos által említett eseményekről, sőt a panaszos feleségét, mint a helyszínen tartózkodó személyt egyáltalán nem említik. A Testületnek a fenti panaszokra vonatkozó kérdéseire pedig érdemben nem érkezett válasz a rendőrség részéről.

A rendőrség hallgatása miatt a Testület az események rekonstruálásánál ezért elfogadta a panaszosi előadást, amelyet az is valószínűsít, hogy a panaszosnál a rendőrségen sem találtak iratokat, az pedig életszerű, hogy a panaszos felesége ezeket megpróbálta odaadni a panaszosnak, amikor az előállítását megkezdték.

A Testület ezért az iratokkal kapcsolatos panasz kapcsán megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, és a kulcsokra vonatkozó panasz kapcsán pedig a tulajdonhoz való jogának sérelmét.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a mobiltelefonját azonnal elvették a rendőrök, esélyt sem hagyva, hogy bárkit is értesítsen. Sérelmezte továbbá, hogy az előállításról kiállított

nyilatkozat nem felel meg a valóságnak, mert nem nyilatkoztatták korábban arról, hogy értesíteni akar-e bárkit.

A rendőrség e vonatkozásban szintén semmilyen információt nem szolgáltatott a Testületnek, a rendelkezésre bocsátott jelentések pedig nem tartalmazzak e vonatkozásban rendőrségi előadást. Az előállítás idejéről kiállított és a panaszos által aláírt igazolás azt rögzíti, hogy a panaszos nem kérte a hozzátartozó kiértesítését.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

a) A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot az Rtv. 13. és 17. §-ának összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetve a telefonálás korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használata korlátozásának nincsen jogalapja. Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

Jelen esetben a rendőrség nem jelölt meg olyan körülményt, amely alátámasztotta volna azt, hogy a panaszos előállítását akadályozta vagy veszélyeztette volna, ha a panaszos a rendőrségi gépjárműben vagy a kapitányságon maga értesítette volna a feleségét. Erre és a Testület fentebb már idézett gyakorlatára tekintettel a Testület álláspontja szerint a telefonhasználat korlátozásához nem álltak fenn a szükséges feltételek.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a mobiltelefon használatának korlátozása miatt.

b) A hozzátartozó értesítése vonatkozásában a rendőrség szintén nem tett külön írásos nyilatkozatot, csupán az igazolást bocsátotta a Testület rendelkezésére.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a hivatkozott igazolást aláírta, noha ott lett volna módja azt megtagadni vagy a tartalmának módosítását kérni, **a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga kiértesítés kapcsán.**

8) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték, hogy egy meleg ruhát vegyen magához és másnap így egy szál pulóverben engedték haza, anélkül, hogy megkérdezték volna, hogy szüksége van-e valamire.

A Testület leszögezi, hogy a rendőrségnek valóban nincs olyan kifejezett jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárok megfelelő ruházatban történő előállításáról gondoskodniuk kellene (gondolva a hazajutásukra és a környezeti körülményekre, pl. hőmérsékletre), illetve amely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kellene szállítani, vagy akár segédkezni kellene a hazajutásban.

Ugyanakkor rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok több olyan rendelkezést is tartalmaznak, pl. a már hivatkozott Rtv. 2. §-t, amelyek a rendőrséget általános jogvédelmi kötelezettséggel ruházzák fel.

A P. városi Rendőrkapitányság és a szórakozóhely, ahol a panaszos meleg ruházata maradt, egymástól kb. 300 méter távolságra van. A szórakozóhely az adott napon az interneten elérhető hirdetés szerint 2012. december 9-én 5 óráig volt hivatalosan nyitva, az alkalmazottait zárás után hallgatta meg a rendőrség a kapitányságon. A panaszos nyilatkozata szerint ő és felesége rendszeres látogatója a helyiségnek, így valószínűleg ismerték a rendőrség elhelyezkedését a szórakozóhelyhez képest. A videofelvételeken jól látható, hogy a panaszos az eset folyamán éjjel háromkor is pulóverben tartózkodik kint az utcán. A volan.hu információi szerint vasárnaponként az első tömegközlekedési járat P. város és Sz. község között 11 órakor indul, a kapitányság épületétől 550 méterre, azaz kb. 6 perc sétára lévő megállóból.

A panaszos a saját beadványában úgy nyilatkozott, hogy nála volt a mobiltelefonja, azt nem sérelmezte, hogy nem adták volna vissza neki a szabadításkor, mint ahogyan arról sem számolt be, hogy jelezte volna a rendőröknek, problémás számára a hazajutás.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos felesége nem volt abban akadályozva, hogy a panaszos után vigye a közelben lévő kapitányságra a panaszos ruháit, hogy legyen miben hazajutnia, amennyiben azokat a klub korai zárása miatt valószínűleg nem fogja tudni visszaszerezni. Továbbá a panaszos a szabadítás után akár telefonon kérhetett volna bárkit, hogy segítsen hazajutnia, illetve a közelben lévő buszmegállóból akár tömegközlekedéssel is hazajuthatott volna.

A fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a meleg ruházat kapcsán a panaszos testi épsége nem volt olyan fokú veszélynek kitéve, ami indokolta volna akár a csekély mértékű alapjogsérelem megállapítását.

A Testület álláspontja szerint a jelen körülmények között a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való joga nem sérült, amiért nem vihette magával a meleg ruházatát az előállítás során.

IV.

A rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a verekedés észlelésekor. A rendőrök jogszerűen állították elő a panaszoszt, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült. A panaszos előállításának időtartama nem volt aránytalan, így az szintén nem sértette a személyes szabadsághoz való jogát. A Testület megállapította, hogy a testi kényszer és a bilincs alkalmazásának a jogszabályi feltételei fennálltak mind a szórakozó hely előtti intézkedés során, mind az előállító helyiségben, ezért e vonatkozásban nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Ugyanakkor az előállító helyiségben történt bilincsalkalmazás időtartama vonatkozásban a bizonyítékok szűkös volta miatt nem tudta rekonstruálni a Testület az eseményeket, ezért e vonatkozásban a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Tekintettel arra, hogy a Testület következetes gyakorlata szerint amennyiben a rendőrség nem válaszol érdemben a megkeresésben foglalt kérdésekre, akkor a panaszos előadást fogadja el az események rekonstruálása során e vonatkozásban, a Testület megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét a rendőrök hangnemét érintő panasz kapcsán, a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az iratok átadásának megtiltására vonatkozó panasz kapcsán és a tulajdonhoz való jogának sérelmét a kulcsokra vonatkozó panasz kapcsán. A Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a telefon használatának korlátozása miatt, ugyanakkor nem sérült a hozzátartozó rendőri kiértékelésének elmaradása miatt, mivel azt aláírásával igazoltan nem kérte.

Szintén nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való joga, amiért nem vihette magával a meleg ruházatát az előállítás során.

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag